

A Magyar Táncművészeti Főiskola beszámolója a 2008/09. tanévről

1.1. Intézményi alapadatok

Az intézmény neve: Magyar Táncművészeti Főiskola

Az intézmény honlapjának címe: www.mtf.hu

1.2. Oktatási tevékenység, hallgatói létszám

Az intézmény művészeti állami felsőoktatási intézményként kifutó főiskolai képzésben táncművészeket (balettművész, néptánc és színházi táncművész), táncpedagógusokat (különböző szakirányokon), koreográfusokat és táncelméleti szakírókat képez. A kifutó főiskolai képzésben évről-évre kevesebben vesznek részt, hiszen ilyen képzést már nem indítunk. A 2007/2008. tanévben az alábbiak szerint fejezték be tanulmányaikat az említett körbe tartozó hallgatók.

A 2007/2008. tanévben az alábbi kifutó főiskolai szakokon végeztek hallgatóink:

Táncpedagógus szak – klasszikus balett szakirány	14 fő
Táncpedagógus szak - moderntánc szakirány	56 fő
Táncpedagógus szak - néptánc szakirány	76 fő
Táncpedagógus szak - néptánc szakirány, Nyíregyháza	22 fő
Táncpedagógus szak - modern társastánc szakirány	39 fő
Egészségtan tanár-táncpedagógus szak (klb-mt szakirány ¹)	14 fő
Egészségtan tanár-táncpedagógus szak (nt-mtt szakirány ²)	3 fő
Egészségtan tanár-táncpedagógus szak (mtt szakirány ³)	3 fő
Egészségtan tanár-táncpedagógus szak (nt szakirány ⁴)	4 fő
Koreográfus	5 fő
Táncelméleti szakíró	1 fő
Balettművész szak	7 fő
Néptánc-színházi tánc szak	5 fő
Összesen:	249 fő

A Magyar Táncművészeti Főiskolán is megtörtént a kétciklusú képzésre történő átállás. Az új alapszakok (BA) - a 2006/2007. tanévben történő első indításokat követően - felfutó rendszerben váltják a kifutó képzéseket. A 2007/2008. tanévben az alább felsorolt létszámokkal és munkarenddel indítottunk alap- és mesterképzéseket, melyek a következők: táncművész szak (klasszikus balett és moderntánc szakirányon), táncos és próbavezető szak (a divattánc kivételével valamennyi szakirányon), valamint klasszikus balettművész mesterszak. A kétciklusú képzésre történő átállás a szakszerű előkészítésnek és tervezésnek köszönhetően zökkenőmentesen történik.

¹ klb: klasszikus balett, mt: moderntánc szakirány

² nt: néptánc, mtt: modern társastánc szakirány

³ mtt: modern társastánc szakirány

⁴ nt: néptánc szakirány

A 2008/2009. tanévben új évfolyam az alábbi szakokon indult:

Táncos és próbavezető szak (mt), Budapest (esti)	19 fő
Táncos és próbavezető szak (nt), Pécs (esti)	23 fő
Táncos és próbavezető szak (nt), Nyíregyháza (esti)	25 fő
Táncos és próbavezető szak (mtt), Budapest (esti)	47 fő
Táncos és próbavezető szak (kbl), Budapest (esti)	10 fő
Táncművész szak, néptánc szakirány, Budapest, (nappali)	24 fő
Táncművész szak, klasszikus balett szakirány, Budapest, (nappali)	24 fő
Klasszikus balettművész mesterszak	6 fő
Összesen:	178 fő

Az oktatás egyenletes színvonalon zajlott mind a budapesti, mind pedig a székhelyen kívüli képzési helyeken.

HALLGATÓI LÉTSZÁM ADATOK	2008. március 15-i állapot	2008. október 15-i állapot
Hallgatók összlétszáma	596	532
Államilag finanszírozott	264	280
Ezen belül nappali tagozatos	95	136
Ebből államilag finanszírozott	93	135

A fenti adatokból kitűnik, hogy az összlétszám tekintetében csökkenés következett be, ami a főiskolai képzési forma „kifutásával” magyarázható. Korábban nagy igény mutatkozott a táncpedagógus végzettség régi rendszer szerinti, azaz négy év alatt történő megszerzésére, ami magas létszámú évfolyamok indítását eredményezte. Az említett évfolyamok „helyén” általában kisebb létszámú évfolyamokat indítottunk 2007-ben és 2008-ban is, már az új képzési rendszernek megfelelően. Ugyanakkor valamennyi főiskolai képzésben diplomát szerzett hallgatónkat várjuk majd a mesterképzések különböző formáiban (60 kredites, 120 kredites tánctanári és egyéb MA képzések).

A nappali munkarendben működő képzés jelentős költségtérítési vonzata miatt erre a képzési formára költségtérítéses hallgatók nagy számban nem várhatóak. (Külföldi hallgatók részképzésre érkeznek, általában kizárólag a szakmai gyakorlati tárgyak oktatását veszik igénybe, ennek megfelelő térítési díj ellenében.) A nappali tagozatos hallgatók esetében jelentkező létszámnövekedést a táncművész szak klasszikus balett szakirány mellett jelentkező egy-egy másik szakirányának (2008-ban néptánc, 2007-ben moderntánc) évenkénti indítása, továbbá a táncos és próbavezető szak nappali tagozatainak beindítása eredményezi.

A többségében esti munkarendben működő táncos és próbavezető szakra nagy a túljelentkezés, és sokan vállalják a költségtérítéses képzést.

A Főiskola egyedi módon látja el a művészképzés (táncművész szak klasszikus balett, néptánc és ma már a moderntánc szakirányának) szakmai előkészítését, ennek keretében 2008. szeptember 1-jén 182 növendék részesült klasszikus balett szakmai előképzésben, 29 növendék részesült néptánc szakmai előképzésben és 17 növendék részesült moderntánc szakmai előképzésben.

Az intézmény fenntartásában nyolc osztályos gimnázium, valamint középiskolai diákotthon működik. A Nádasi Ferenc Gimnáziumban a 2007/2008. tanévben 17 tanulócsoporthoz 290 tanuló részesült közoktatásban. 2008. május-júniusban 38 fő sikeresen érettségizett, közülük 9 fő előrehozott vizsgát tett. Emelt szinten 3 fő érettségizett angol tantárgyból, és egy fő biológiából, mindannyian jeles eredménnyel. Középszinten 4 jeles érettségi bizonyítvány született, a bukások száma pedig szintén 4. A diákotthon átlagléttszáma 2008-ban: 96-104 fő között mozgott (ebből 90-98 fő közötti létszám közoktatásban részesülő növendék).

1.3. Képzési szerkezet, szervezeti és személyi változások

Mind a művészképzés, mind a szakemberképzés területén megtörtént a bolognai folyamatnak megfelelő új alapképzési (BA) szakok elindítása. A BA szakokra épülő mesterszakok akkreditációja részben lezárult (klasszikus balettművész, néptáncművész), részben pedig folyamatban van (tánc tanár MA). 2008 februárjában első alkalommal került sor a klasszikus balettművész mesterszak indítására, ami történelmi jelentőségű a főiskola életében, hiszen először tanulhatnak hallgatóink egyetemi szintű oklevelet nyújtó képzésen. A 2009-ben induló szakok (táncművész alapszak, táncos és próbavezető alapszak) a felvételi tájékoztatóban meghirdetésre kerültek.

2008 folyamán meghirdettük a „Korszerű elvek és módszerek a táncpedagógiában” c. pedagógus továbbképzést, amit azonban megfelelő intenzitású érdeklődés hiányában nem indítottunk el.

A tanulmányi adminisztráció területén jelentős változás következett be: a papír alapú nyilvántartást fokozatosan felváltja a NEPTUN tanulmányi rendszer működtetése, melynek feltöltése az elmúlt év erőfeszítései nyomán eléri a teljesen elektronikus tanulmányi ügyintézéshez szükséges mértéket. Az év folyamán folyamatosan biztosítottuk az Europass oklevélmellékletek kiadását.

A 2007/2008. tanévben számottevő szervezeti változások nem történtek, a 2006-ban kialakított szervezeti struktúra apró változtatásokkal működőképesnek bizonyult. A gyakorlati működés során felmerülő igényeknek megfelelően a Rehabilitációs és Kondicionáló csoport a Táncművészképző Intézethez került, az Audiovizuális stúdió irányítását pedig a művészeti menedzser látja el. A szabályzatokat a vonatkozó törvények módosítása kapcsán változtatta a szenátus. 2008-ban mintegy 9 szenátusi ülés biztosította a döntéshozatal folyamatosságát. A 2008. évben a Főiskola rektor nélkül működött, az irányítást a 2007-ben kinevezett két rektorhelyettes (igazgatási és tudományos rektorhelyettes és művészeti és szakmai rektorhelyettes) látta el.

A 2007/2008. tanévben a Magyar Felsőoktatási és Akkreditációs Bizottság szakakkreditációs eljárást folytatott a Főiskolán. A MFAB szempontrendszere szerint elkészült a táncművész alapszak, a koreográfus alapszak, valamint a táncos és próbavezető alapszak önértékelése. Az önértékelést 2008 májusában intézményi látogatás egészítette ki. A MFAB Látogató Bizottságának értékelése alapján mindhárom szak "A" minősítést kapott.

A 2007-ben elfogadott minőségfejlesztési program alapján 2008-ban is elláttuk az ebből fakadó feladatokat:

- 1) 2008-ra vonatkozóan elkészült a főiskola egységes éves operatív terve,
- 2) 2008-ra vonatkozóan elkészült az összes szervezeti egység egyedi operatív terve, valamint a főiskola képzési terve.

Ezek a tervek havi bontásban részletezik az intézményfejlesztési tervben is rögzített elvégzendő feladatokat a határidő megjelölésével, és az év végi beszámoló alapjául szolgálnak. További előrelépés, hogy

- 3) a szervezeti egységek vezetői begyűjtötték az oktatók/más foglalkoztatottak szakmai életrajzeit, és elkészítették a szervezeti egységre vonatkozó humánpolitikai és továbbképzési terveket. Az oktatók szakmai életrajzai nyilvánosak, azok a főiskola weboldalán megtekinthetők.

Ugyancsak a minőségfejlesztési programnak köszönhető, hogy

- 4) a 2007/2008-as tanév I. szemeszterében első alkalommal (azóta pedig minden félévben) véleményezték oktatóinkat a hallgatók;
- 5) 2007-ben megválasztott Minőségfejlesztési Bizottság 2008. március 14-én meghatározta a főiskola minőségmutatóit, és megkezdte a mutatók javítását célzó intézkedési terv kidolgozását.

A leírtakból kitűnik, hogy a főiskola vezetése elkötelezett a minőségi oktatást és működést biztosító rendszer iránt, és az új keretek között még komolyabban veszi a minőségbiztosítást, ám több nehézséggel kell szembenéznünk.

2008-ban zavartalanul működtek a székhelyen kívüli képzések a 2007-ben megújított együttműködési megállapodások szerint. Ugyancsak folytatódott a munka abban a 13 intézményben, amelyek a tanítási és hospitálási gyakorlatok biztosításában működnek közre.

Az oktatói előmenetel tekintetében jelentős változások történtek. A doktori iskola megalapítása céljából 2008-ban három egyetemi tanári kinevezés történt, és további 2 egyetemi tanári helyre írtunk ki pályázatot (melyek elbírálása folyamatban van); továbbá a főiskola életében először egyetemi docensek kinevezésére került sor.

Az alábbi előrelépések történtek a doktori iskola megalapítása, valamint az oktatói korfa javítása érdekében.

- 2008-ban egyetemi tanári kinevezést kapott 3 fő,
- egyetemi docensi kinevezést kapott: 5 fő,
- főiskolai docensi kinevezést kapott 2 fő,
- adjunktusi kinevezést kapott 7 fő,
- tanársegédi kinevezést kapott 6 fő,
- művésztanári besorolásba került 2 fő, és zongorakísérő tanár 2 fő.

1.4. Művészeti és kutatási tevékenység

A főiskola szervezésében és támogatásával a művészképzésben részesülő hallgatók számos hazai és külföldi fellépésen vettek részt: Nemzeti Táncszínház, Operaház, Ifjúsági előadássorozat a Budapest Filharmónia Kht. szervezésében, Erkel Színház, vendégszereplések. Magyarországon növendékeinket és hallgatóinkat mintegy 18 000 néző látta. A Főiskola saját produkcióban játszotta a Thália Színházban a 2008-ban 10 éves Diótörőt, jubileumi előadássorozat keretében.

A jelentős események között tartjuk számon a sikeres részvételt több nemzetközi balettversenyen, melyek közül kiemelkedő:

- a legrangosabb versenyként nyilvántartott Prix de Lausanne, melyen egy hallgatónk a rangos II. díjat nyerte el, a legjobban szereplő női versenyzőként,
- a Budapesten rendezett Rudolf Nureyev Verseny, melyen hallgatóink egy II., egy III. helyezést, és három különdíjat nyertek,
- a II. Pekingi Nemzetközi Balettverseny, melyen egy hallgatónk a zsűri különdíját nyerte el.

Mind oktatóink, mind hallgatóink jelentős számban vettek részt a magyar tudományos és művészeti élet eseményeiben:

- a) folyamatos és alkotó részvétel a táncművészet műhelyeiben (Operaház – Magyar Nemzeti Balett, Honvéd Művészegyüttes stb.)
- b) kutatási programok: Magyar Tudományos Akadémia, pedagógiai, egészségnevelési kutatások,
- c) publikációs tevékenység (tankönyvek, szakfolyóiratokban megjelent cikkek, rendszeres televíziós megjelenések stb.).

A művészképzésben jelentős tartalmi újjátásra nem volt szükség. A pedagógusképzésben az egyes tantárgyak fejlesztésére és az oktatási tematikák egyeztetésére kialakított munkacsoportok folytatták tevékenységüket, különös tekintettel az új BA szakok szakmai tartalmára.

A főiskola tudományos tevékenységében komoly előrelépések történtek. 2008-ban megalapítottuk a Tánctudományi Kutatóközpontot, melynek célja a főiskola elméleti kutatási feladatainak koordinálása, a tudományos diákköri munka szervezése és felügyelete, az alapkutatási feladatok elindítása a főiskola Tudományos Tanácsának irányelvei szerint és mindezekon keresztül a tánctudomány akadémiai elismertségének kivívása.

A Kutatóközpont célja a hallgatók minél intenzívebb bevonása a kutatási tevékenységbe. A hallgatókkal folytatott közös kutatás formája a TDK munka szorgalmazása és segítése, pontosan meghatározott témák és feladatok megjelölésével. A Kutatóközpont további célja e téren, hogy a már végzett hallgatók közül a kutatói tehetségű és hajlamú hallgatókat a főiskolán folyó kutatásokhoz kapcsolja és megtartsa a kapcsolatot velük, elsősorban az oktatói-kutatói utánpótlás elősegítésére.

Megjelent a Magyar Táncművészeti Főiskolán Hagyomány és újjátás a táncművészetben, a táncpedagógiában és a tánckutatásban címmel 2007. november 9–10-én rendezett tudományos konferencia előadásait tartalmazó kötet a Planétás Kiadó gondozásában.

Az azóta készített oktatói publikációk és hallgatói dolgozatok publikálására is igyekszünk lehetőséget biztosítani a főiskola hamarosan induló Tánc tudományi Közlemények című kiadványában.

1.5. Oktatói és hallgatói mobilitás

- részképzésen résztvevő magyar hallgatók:

1 fő	táncművész - moderntánc szakirány	Erasmus ösztöndíj	2008/2009	Espace Pleiade de la Danse, Vichy
1 fő	táncművész - moderntánc szakirány	Erasmus ösztöndíj	2008/2009	Espace Pleiade de la Danse, Vichy
1 fő	táncpedagógus - modern tánc szakirány	Erasmus ösztöndíj	2007/2008	Hollandia, Codarts-Hogeschool voor de Kunsten, Rotterdam
1 fő	táncpedagógus - klasszikus balett szakirány	Erasmus ösztöndíj	2007/2008	Finnország, Oulu University of Applied Sciences
1 fő	néptánc-színházi tánc	Erasmus szakmai gyak.	2007/2008	Hollandia, Het Internationaal Danstheater, Amsterdam
1 fő	néptánc-színházi tánc	Erasmus szakmai gyak.	2007/2008	Hollandia, Het Internationaal Danstheater, Amsterdam
1 fő	klasszikus balettművész	Erasmus szakmai gyak.	2007/2008	Németország, Semperoper Dresden

A fenti táblázat tartalmazza az Erasmus program keretében megvalósuló részképzéseket mind a 2007/2008. tanév második felére, mind pedig a 2008/2009. tanév első felére vonatkozóan. Előrelépésként kell értékelnünk az Erasmus program lehetőség nyílt szakmai gyakorlatok folytatására is. Míg a korábbi, kizárólag felsőoktatási intézményekhez köthető tanulmányi lehetőség erősen korlátozta a részvételt, a szakmai gyakorlat – különösen az utolsó éves főiskolai hallgatók számára – kiváló lehetőség.

- teljes idejű képzésre fogadott külföldi hallgatók:

Teljes idejű képzésre 2007 szeptemberéig kizárólag a magyar nyelvű képzést választók, ill. vállalók számára volt lehetőség, tehát elsősorban a magyar származású hallgatók kapcsolódhattak be.

A 2007/2008. tanévtől kezdve, az angol nyelvű táncművész-képzés megindulásával lehetőség nyílt a külföldi, magyarul nem tudó hallgatók beiskolázására is. A 2007/2008. tanévben 9 költségtérítéses hallgató kezdte meg tanulmányait ebben a formában, a 2008/2009. tanévben pedig már 7-en tanulnak az angol nyelvű költségtérítéses képzésen.

- részképzésre fogadott hallgatók:

2008-ban részképzésre mintegy 18 hallgató érkezett. A részképzésre érkezők döntő többsége az egész tanévet itt tölti, és a képzés valamennyi gyakorlati jellegű tárgyát tanulja; van köztük japán, amerikai, kanadai, mexikói, olasz, norvég, izlandi és cseh. (A teljes képzésbe történő bekapcsolódásukat általában a nyelvtudásuk korlátozza.)

Rövidebb – egy-két hetes – tanulmányútra több csoport érkezett a tanév során (pl. Kanadából, Tajvanról, Bécsből). Számukra speciális programot állított össze a főiskola, remélve, hogy idővel hosszabb képzésre is ide jelentkeznek majd.

A részképzés speciális esetének kell tekinteni a nyári nemzetközi tánckurzust, melyet többségében a főiskola oktatói vezetnek, és melyre több mint 60 külföldi résztvevő érkezett Európából, és Európán kívülről egyaránt.

1.6. Fejlesztések, pályázatok

2008-ban a hazai pályázatok közül elsősorban a Nemzeti Kulturális Alapnál voltunk (több ízben is) sikeres pályázók. Alkotói (pl. jegyzetírói) és előadóművészi (pl. előadássorozat, nemzetközi versenyrésztétel stb.) pályázatainkat egyaránt támogatásra méltónak ítélték a kurátorok.

Számos esetben nyújtunk szakmai és adminisztratív segítséget hallgatóink egyéni pályázataikhoz (pl. a MOL tehetségeket támogató programjainak keretében, önkormányzati tehetséggondozó pályázatoknál). Noha ezeknek a közvetlen nyertesei a hallgatók, az ő lehetőségeik bővülése egyben az egész intézmény javára válik.

Örömmel tapasztaltuk, hogy néhány alkalommal külföldi pályázatoknál – pl. az amerikai székhelyű Corvina Grant – is sikeresek voltunk.

Ugyanakkor problémaként kell megemlítenünk, hogy a pályázatok jelentős része más intézményi nagyságrendet „céloz meg”, így még a 10 %-os önrész is olyan volument jelent, amit a Magyar Táncművészeti Főiskola – méretéből adódóan – nem tud kigazdálkodni, és így a pályázat lehetőségétől is elesik.

A 2007-2008-as tanévben 2 fő részesült köztársasági ösztöndíjban, 16 fő részesült Bursa ösztöndíjban, 5 fő Tempus mobilitás ösztöndíjban, 1 fő Magyarországi Cigányokért Közalapítvány ösztöndíjban, és 12 fő kapott Tempus útravaló ösztöndíjat. A 2008-2009. tanévben 2 fő részesült Köztársasági ösztöndíjban, 13 fő részesült Bursa ösztöndíjban, 3 fő Tempus mobilitás ösztöndíjban, 11 fő Tempus Útravaló ösztöndíjban.

A könyvtár jelenlegi elhelyezkedése nem megfelelő, a dokumentumok kezelése nehézkes, a könyvtári szolgáltatások messze elmaradnak a 21. század követelményeitől, ezért könyvtári szolgáltatásfejlesztésre pályázatot nyújtott be a főiskola a TAMOP-3.2.4/08/01/1/KMR azonosítószám alatt.

Az audiovizuális stúdió és a jelmeztár fejlesztésében a Főiskola saját forrásai mellett pályázati támogatásokra, alapítványi támogatásra, valamint a szakképzési hozzájárulásból származó forrásokra is támaszkodhat.

A tankönyv- és jegyzetellátást hallgatóink számára a korábbi évekhez hasonlóan biztosítottuk. Különös gondot fordítottunk arra, hogy a hagyományos információhordozók mellett egyre több korszerű taneszköz beszerzésére is sor kerüljön (CD, DVD, minidisk). Jelentősen javult az oktatássegítő eszköztárunk is (CD és DVD lejátszókkal gazdagodtunk). Könyvtárunk 20.900 egyedi és kb. 7.500 csoportos nyilvántartású dokumentummal rendelkezik.

Megvalósult az elektronikus iktatórendszer bevezetése, valamint a főiskola honlapjának megújítása. A Diplomás Pályakövető Rendszer fejlesztéséhez a TAMOP 4.1.1-08/2/KMR azonosítószerű pályázat benyújtásával szeretne a főiskola forráshoz jutni.

További fejlesztési elképzelés a főiskola színháztermének korszerűsítése és ezzel párhuzamosan az alatta elhelyezkedő - jelenleg melegítőkonyha - főzőkonyhává alakítása, mindkettő projekt folyamatban van, és várhatóan a következő tanévre elkészül.

Budapest, 2009. június 30.

dr. Rozgonyi Eszter
főtitkár